

Иван Вазов

Великденско размишление

„Любите друг друга!“

Тия слова са казани преди 19 века от един хълм на Юдея; слова нови, слова странни, нечути от тогавашното човечество; позив непонятен на тогавашния свят, потънал в блатото на разврата и на робството, стениящ под железния деспотизъм на Рим... „Любите друг друга!“ бе казал богочовекът. Думи съблемни, думи на дълбоко откровение, в които се заключава цяла една религия на милост и братство, назначена да обори религиите на паганизъмът, да постави света върху ново нравствено начало, начало колкото човешко, толкоз и божествено. И за тия думи великият учител биде разпнат. И вековете и народите от деветнайсет века насам съзерцават с удивление тоя образ на кръста, а божественото му учение продължава да поразява умовете със своята съблемна простота и глъбочайша философска правда.

* * *

„Любите друг друга!“ Поколения от мъдrecи велики, от Омира до Волтера и до Ренана, са дивили света с произведенията на своя ум; плеада вдъхновени мислители са оставили на човечеството плодовете на своя гений, планини от съчинения на науката и творческата мисъл на всичките векове лежат пред нас в изумителното си богатство и прониквающа сила; но всичката тая грамада от умствени светлини бледнее пред тия три кратки думи, изречени от Христа: „Любите друг друга!“ Никоя философия нито се издигна до тая висота, нито постигна такава проста и величествена истина-откровение, единствено способна да даде щастие на уморения от борба и лутания човешки род. И тъмният и необразован „Назарейнин“ продължава да блести още по в светъл ореол на слава. Пороите, реките кръв, разлени от безчислените войни на народите, са изтекли, изсъхнали са, забравили са се, и пред нас остават вечно свежи и руйни и божествените струйки кръв, протекли от кръста, за да запечатат с безсмъртие великите думи на спасителя.

* * *

„Любите друг друга!“ – ехтят и днес пак тия думи, черковните химни ги разглашават, камбаните ги разнасят из въздуха заедно с прославлението на великия Страдалец за човечеството, народите и племената в обоготворение скланят глава. Защото в тежките борби на живота, сред лудостта на егоизма и свирепството на разюзданите умрази, бухтящата

вълна на които залива и дави света, тия думи са единствения якор на спасение, тая истина е Араратът, на който ще се спре и почине ковчегата на тънещия в гибелта на безверието човек, когато тя се възприеме и усвои от него.

* * *

И сега при слушането ликуванията и радостта от големия празник на Възкресението, тежко съзнание мъчи душата. Неволно се пита: где сме отишли из тоя път? Уви, неутешителни са мислите, които повдига питането. Цивилизацията префини умовете, изглади нравите, даде ни чудните си усъвършенствувания, за да се мерим със силите на природата, дори да ги надвиваме, но в нашата душа нейното действие е нищожно. Христовото слово й остана чуждо и целта му не е нейна цел. Не бързаме и ние, както и толкова други, да фърлим камъка на нашия напредък; но както всичките, чувствуваме потребата от друго нещо, от нов залог, за да вярваме в бъдещето... И днес, както преди 19 века, човечеството се ослушва с разтреперано сърце, неудовлетворено от това, което цивилизацията е постигнала за него. Душата жадува за нещо, което няма, съвестта е безпокойна от товара си и нетърпеливо чака часът да хвърли тежестта му. Човечеството чака спасител, а спасителят отдавна се е явил и е казал: „Любите друг друга!“ Суетен позив! Ушите го възприемат, умовете го разбират, но сърцата остават безотзивни, закоравели в жестокост и егоизъм... А при това те се жадуват, се се надяват нещо. Това жадуване е и залога за добро в бъдещето. Това чувство е благодатно, защото е стремление към напред, потребност за обновление. Ето защо пророкът на новото време Лев Толстой, тълкувател всечут на великите принципи Христови, извиква такова чутко внимание, такова почитание у образованото човечество, когато подзема с всичката мощ на гения си великата проповед, свещеният „парадокс“ на спасителя: „Любите друг друга!“

* * *

Нека се надеем – ние се надеем, ние сме уверени, – че човечеството отива бавно, мудро, към тая истина, че тя ще да влезе в нашата плът и кръв и със силата си ще прероди света и ще направи човеческия род да възкръсне за нов живот.

А сега – нека да си кажем радостно: „Христос възкресе!“

София 1903

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Надежда Владимирова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4198>]